فرم طرح دوره (Course Plan)

نام درس : مراقبتهای سلامت دربلایا و فوریت ها **تعداد واحد: ۱واحد(نظری)**	**رشته تحصیلی: بهداشت عمومی**	**مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی**	**محل برگزاری: کلاس۸**	**مدرس: دکتر محمد حسین دلشاد**	**نیمسال تحصیلی: نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵**
نام دانشکده:بهداشت	**گروه آموزشی:بهداشت عمومی**	**روز و ساعت برگزاری: ۱۴ تا ۱۶**	**تلفن و روزهای تماس: ۰۵۱۵۲۲۴۶۰۳۴ یک شنبه ها**	**آدرس دفتر:دانشکده بهداشت طبقه سوم**	**آدرس ایمیل:Delshadmh1@thums.ac.ir**

هدف کلی درس: آموزش دانشجویان در زمینه شناسایی، مدیریت و پاسخگویی به حوادث و بلایای طبیعی و انسانی با هدف کاهش آسیب‌های جسمی، روانی و اجتماعی و ارتقاء ظرفیت سلامت در شرایط بحرانی.

اهداف اختصاصی درس:

در پایان این درس، دانشجو قادر خواهد بود:

۱- انواع بلایا و حوادث فوق‌العاده (طبیعی و انسانی) را تشخیص دهد.
۲- مبانی و اصول مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری را تشریح کند.
۳- مفهوم اجزای مدیریت بحران را شرح دهد.
۴- تعاریف و انواع طبقه بندی بحران ها را شرح دهد.

۵- انواع مدل های مدیریت بحران را شرح دهد.
۶- مفهوم چرخه مدیریت بحران را توضیح دهد.
۷- ارزیابی اثربخشی برنامه‌های بهداشتی در شرایط بحرانی را انجام دهد.
۸- نقش بهداشت و سلامت در طرح‌های مدیریت بحران را تحلیل کند.
۹- مفهوم ریسک را شرح دهد.
۱۰- اجزای مختلف ریسک را شرح دهد.
۱۱- سطوح مختلف پیشگیری را شرح دهد.
۱۲- مراحل ارزیابی نیازهای سلامتی در مناطق سیل‌زده، زلزله‌زده و دیگر مناطق بحرانی را اجرا کند.
۱۳- روش‌های ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در شرایط محدودیت منابع و زیرساخت‌ها را اجرا کند.
۱۴- اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی در جلوگیری از عوارض ثانویه بلایا (مثل شیوع بیماری‌ها، اختلالات روانی) را برنامه‌ریزی کند.
۱۵- با استفاده از تکنولوژی‌های اطلاعاتی و سیستم‌های هشدار زودهنگام، عملکرد بهداشتی را در بحران‌ها بهبود بخشد.
۱۶- با هماهنگی با سایر بخش‌های امدادی (آتش‌نشانی، نیروهای امنیتی، امداد و نجات) همکاری مؤثر داشته باشد.
۱۷- چرخه کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان ساخت را شرح دهد.
۱۸- اصول پیشگیری و کاهش اثرات مخرب انواع بحران را توضیح دهد.
۱۹- اصول آمادگی و برنامه ریزی پاسخ به انواع بحران را شرح دهد.
۲۰- چرخه کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان ساخت را شرح دهد.
۲۱- سامانه فرماندهی حادثه را توضیح دهد.
۲۲- سامان دهی، بازتوانی و بازسازی و شناسایی استانداردهای بین المللی مدیریت بحران را توضیح دهد.
۲۳- اصول و مبانی تریاژ در سوانح و بحران ها را توضیح دهد.
۲۴- نحوه مدیریت بحران در حوادث صنعتی و بشر ساخته را توضیح دهد.
۲۵- مباحث خاص بحران در مدیریت سلامت را شرح دهد

*منابع اصلی درس:

۱- جهانگیری کتایون. اصول ومبانی مدیریت بحران. چاپ و ویرایش دوم تهران: موسسه آموزش عالی هلال ایران وابسته به جمعیت هلال احمر، ۱۳۹۰
۲- حسین حاتمی و همکاران. ویراست چهارم کتاب جامع بهداشت عمومی: جلد ۲؛ فصل ۹ گفتار ۱۹ مسائل بهداشتی در سوانح و حوادث تالیف کتایون جهانگیری. تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۸
۳- اردلان علی و همکاران. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا. تهران: انتشارات مهرراوش، ۱۳۹۵
۴- جهانگیری کتایون. مبانی مدیریت جامعه محور بحران. تهران: موسسه آموزش عالی هلال ایران وابسته به جمعیت هلال احمر، ۱۳۸۹
۵- کتاب جهت‌های شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی بر اساس صفحه ۱۱۶ کوریکولوم
۶- کتاب مدیریت بحران و فوریت‌ها در سلامت منبع مورد تأیید وزارت بهداشت

منابع فرعی درس:

1- Clements B, Casani J. Disasters and public health: planning and response. Second edition. Butterworth-Heinemann۲۰۱۶
2- Koenig and Schultz's Disaster Medicine: Comprehensive Principles and Practices .2nd Edition. Cambridge University Press: 2016
۳- کتاب‌های مرجع سازمان جهانی بهداشت (WHO) در زمینه مدیریت بحران و اورژانس‌های بهداشتی
۴- دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه مدیریت بحران
۵- مقالات علمی و گزارش‌های مورد استفاده در کارگاه‌های آموزشی مرتبط
۶- وب‌سایت‌های رسمی سازمان‌های امدادی و بهداشتی (مثل سازمان مدیریت بحران کشور، هلال احمر)

روش تدریس:

- سخنرانی تعاملی (Lecture with Discussion)
- مطالعه موردی – (Case Study)تحلیل حوادث واقعی (زلزله، سیل، حادثه صنعتی و ...)
- کارگاه عملی – (Workshop)شبیه‌سازی موقعیت‌های اضطراری
- گروه‌های کاری – (Group Work)طراحی برنامه‌های پاسخ به بحران و پرسش و پاسخ
- ارائه‌های دانشجویی (Student Presentations)
- بازدید میدانی – (Field Visit)با هماهنگی با مرکز مدیریت بحران یا هلال احمر (در صورت امکان)
- استفاده از فناوری‌های آموزشی (E-learning, Simulations) همراه با بحث گروهی

مسئولیت های فراگیران: حضور فعال در کلاس، شرکت فعال در بحث و پاسخگویی به سئوالات

***نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:**

نحوه محاسبه نمره کل:

آزمون کتبی/تستی با سوالات چند گزینه‌ای و تشریحی	٪۲۰	**ارزشیابی میان ترم**
آزمون نهایی شامل سوالات تشریحی، موردی و تحلیلی	٪۳۰	**ارزشیابی پایان ترم**
ارائه موردی در مورد یک بحران واقعی + طرح پاسخ بهداشتی	٪۱۵	**ارائه گروهی**
شرکت فعال، پرسش و پاسخ، نقش‌آفرینی در شبیه‌سازی‌ها	٪۱۰	**فعالیت کلاسی**
طراحی یک طرح کوتاه مدیریت بحران بهداشتی برای یک منطقه فرضی	٪۱۵	**پروژه/کار عملی**
ارزیابی توسط خود دانشجو و همگروهی در کار گروهی و ارائه	٪۱۰	**ارزشیابی خود ارزیابی و همتا ارزیابی**

جدول زمان‌بندی ارائه برنامه درس (۱۰ جلسه، هر جلسه ۹۰ دقیقه)

۱	معرفی درس، اهداف، منابع و نحوه ارزشیابی	سخنرانی، بحث گروهی
۲	مفاهیم کلیدی: بحران، فوریت، بلایا، اضطرار	سخنرانی، مثال‌های واقعی
۳	طبقه‌بندی بلایا (طبیعی، انسانی، ترکیبی)	گروه‌های کاری، ارائه موارد
۴	اصول مدیریت بحران در سلامت	سخنرانی، مطالعه موردی
۵	ساختارهای مدیریت بحران در ایران و جهان	مقایسه، ارائه دانشجویی
۶	ارزیابی نیازهای سلامتی در مناطق بحرانی	کارگاه عملی، تمرین محاسباتی
۷	ارائه خدمات بهداشتی در شرایط بحران	شبیه‌سازی، نقش‌آفرینی
۸	مدیریت بیماری‌های عفونی در بحران‌ها	سخنرانی، مطالعه موردی
۹	مراقبت‌های روانی و اجتماعی در بحران‌ها	کارگاه، گفتگوهای گروهی
۱۰	مدیریت منابع و زیرساخت‌ها در شرایط اضطراری	گروه‌های کاری، طراحی سناریو
۱۱	فناوری‌های اطلاعاتی و سیستم‌های هشدار در مدیریت بحران	ارائه دانشجویی، نمایش نرم‌افزارها
۱۲	هماهنگی با سایر بخش‌های امدادی	نقش‌آفرینی، شبیه‌سازی هماهنگی
۱۳	ارزیابی اثربخشی برنامه‌های بهداشتی در بحران	کارگاه، تحلیل داده‌ها
۱۴	**ارزشیابی میان ترم**	آزمون کتبی
۱۵	بازبینی و حل تمرین‌های موردی	بحث گروهی، حل مسئله
۱۶	ارائه پروژه‌های دانشجویی	ارائه و دفاع از پروژه
۱۷	جمع‌بندی، بازخورد و ارزشیابی نهایی	بحث نهایی، پرسش و پاسخ، ارزشیابی خود ارزیابی

نکات مهم :

- **حضور اجباری** در جلسات کارگاهی و شبیه‌سازی‌ها.
- **پروژه نهایی** باید شامل یک طرح عملیاتی برای مدیریت بحران بهداشتی در یک منطقه فرضی باشد.
- **ارائه‌های دانشجویی** باید با استفاده از اسلاید و منابع معتبر انجام شود.
- **ارزشیابی خود ارزیابی** و **همتا ارزیابی** در قالب فرم‌های استاندارد انجام می‌شود.

***سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس: غیبت غیر مجاز طبق آئین نامه آموزشی و تمرکز بر ارزشیابی دوره دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حضور داشته باشد.**

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس مراقبت‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها

نیمسال اول/دوم نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	توضیحات
۱	۱۴۰۴/۰۷/۰۹	۱۶-۱۴	معرفی درس، اهداف، منابع و نحوه ارزشیابی	دکتر محمد حسین دلشاد	آمادگی قبلی، حضور فعال در کلاس، شرکت فعال در بحث و پاسخگویی به سئوالات به همراه بازخورد	مطالعه صفحات ۱۱۶-۱۱۷ کوریکولوم بهداشت عمومی
۲	۱۴۰۴/۰۷/۱۶	۱۶-۱۴	مفاهیم کلیدی: بحران، فوریت، بلایا و اضطرار طبقه‌بندی بلایا (طبیعی، انسانی، ترکیبی)	"	"	مطالعه فصل ۱ کتاب مدیریت بحران در سلامت جستجوی یک بحران اخیر در ایران یا جهان و خلاصه‌نویسی
۳	۴ شنبه هر هفته	۱۶-۱۴	اصول مدیریت بحران در سلامت ساختارهای مدیریت بحران در ایران و جهان	"	"	مطالعه دستورالعمل‌های مدیریت بحران وزارت بهداشت بررسی نقش سازمان‌هایی مانند هلال احمر، WHO، مدیریت بحران
۴	"	۱۶-۱۴	ارزیابی نیازهای سلامتی در مناطق بحرانی ارائه خدمات بهداشتی در شرایط بحران	"	"	مطالعه فرم‌های ارزیابی سریع نیازهای سلامتی(Rapid Assessment) بررسی موارد واقعی (مثل خدمات بهداشتی پس از زلزله کرمانشاه)

۵	"	۱۶-۱۴	مدیریت بیماری‌های عفونی در بحران‌ها مراقبت‌های روانی و اجتماعی در بحران‌ها	"	"	مطالعه گزارش‌های شیوع بیماری‌ها پس از سیل یا زلزله مطالعه مقاله‌ای در مورد PTSDدر مناطق بحرانی
۶	"	۱۶-۱۴	مدیریت منابع و زیرساخت‌ها در شرایط اضطراری فناوری‌های اطلاعاتی و سیستم‌های هشدار در مدیریت بحران	"	"	طراحی ذهنی یک بسته اضطراری بهداشتی آشنایی با سامانه‌های هشدار زودهنگام (مثل سامانه هلال احمر)
۷	"	۱۶-۱۴	هماهنگی با سایر بخش‌های امدادی ارزیابی اثربخشی برنامه‌های بهداشتی در بحران	"	"	مطالعه نقش نیروهای امدادی در بلایا بررسی معیارهای ارزیابی (مثل کاهش مرگ‌ومیر، پوشش واکسیناسیون)
۸	"	۱۶-۱۴	ارزشیابی میان‌ترم	"	"	مرور جلسات ۱ تا ۱۳ و حل نمونه سوالات
۹	"	۱۶-۱۴	بازبینی و حل مطالعات موردی	"	"	آماده‌سازی سوالات برای بحث کلاسی
۱۰	"	۱۶-۱۴	ارائه پروژه‌های گروهی دانشجویی جمع‌بندی، بازخورد و آمادگی برای امتحان پایان‌ترم	"	"	ارائه نهایی پروژه (طرح مدیریت بحران بهداشتی) مرور کلی مطالب و آماده‌سازی برای امتحان

***تاریخ امتحان میان ترم: در انتهای جلسه هشتم** ***تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس جدول امتحانی دانشکده**

***سایر تذکرهای مهم برای دانشجویان: کلیه امور محوله به دانشجو نیاز است بر اساس زمان مورد انتظار تحویل داده شوند در غیر اینصورت ترتیب اثر داده نخواهند شد.**